

Nasıl Bir Sosyal Devlet
Nasıl Bir Sosyal Belediyecilik!...

Sosyal Devlet

Modern bir kavram:

Geleneksel uygulamalardan farklı bir sıçrama

Tarihsel-Sosyal Bir Ürün

Endüstrileşme-işçileşme-kentleşme-demokratikleşme

- Emek mücadelelerinin sonucu
- Demokrasinin Sonucu
- Tarihsel ve toplumsal gelişmelerin sonucu

Bağımlı bir değişken

Buradaki değişkenlere göre de modeller farklı

Sosyal devlet!

- Günümüz toplumunda genel bir kabul söz konusu
- Ancak farklı modeller ve uygulamalar geçerli
- Jenerik bir kavram!...
- Sosyal devleti nerede aramalı?

Sosyal Devlet

Bir Mücadele ve Uzlaşma Olarak Sosyal Devlet

- Emek-sermaye kavgası ve uzlaşması!...
- Demokrasi-kapitalizm mücadelesi ve uzlaşması!...
- Sivil haklarla-sosyo-ekonomik haklar mücadelesi ve uzlaşması!...
- Özgürlük ve eşitliğin kavgası ve uzlaşması!...
- Üç değer birlikte ve önemli: **özgürlük, eşitlik, dayanışma**
- Çoklu vaatleri var! Büyüme; istikrar ve demokrasi; emeğin ve toplumun sosyo-ekonomik koşullarını iyileştirmek.

Sosyal Devlet

Amaçlarıyla Sosyal Devlet

En önemli amaç, sosyo-ekonomik hakları hayata geçirmek:

- Eğitim hakkı
- Sağlık hakkı
- Çalışma hakkı
- Sendikal haklar
- İnsan onuruna yakışır çalışma koşulları
- Sosyal güvenlik hakkı
- Barınma hakkı
- Annenin, çocuğun, yaşlının, özörlölerin korunması
- Sağlıklı çevre

Sosyal Devlet

- **Sosyo-ekonomik hakları hayata geçirmek?**
 - Meta (piyasa malı) olmaktan çıkarmak, kamu hizmeti olarak sağlayabilmek demek!
- Böylece, toplumun sosyo-ekonomik yönden güçsüz kesimlerini korumak,
- Toplumsal eşitsizlikleri ve adaletsizlikleri azaltmak,
- Toplumsal bütünleşmeyi sağlamak mümkün olur.

Sosyal Devlet

Toplumda eğitim, sağlık, iş, sosyal güvenceye kavuşan bireyler arttıkça,

1-temel hak ve özgürlükler ile siyasal haklar çok daha geniş toplum kesimleri için gerçeklik kazanır;

2-devlet karşısından güçlü bir sivil toplum ortaya çıkar;

3-güçlü bireyler ve sivil toplum da demokrasinin güçlenmesine katkıda bulunur.

Özetle, sosyo-ekonomik haklar meta (piyasa malı) olmaktan çıkarıldığı ölçüde sosyal devlet gerçeklik kazandığı gibi, bu hakların hayata geçmesi Özgürlük ile Eşitliğin buluşması ve Demokrasinin gelişmesi açısından da önemli rol oynar.

Sosyal Devlet

Sonuç Olarak Sosyal devlet

- Ekonominin karşısında **Siyaset**
- Piyasanın karşısında **Sosyal Refah**
- Özgürlük karşısında **Sosyal Eşitlik**
- Negatif haklar karşısında **Pozitif Haklar**
- Verimlilik karşısında **Güvence**
- Rekabet karşısında **Dayanışmanın önem kazanması demektir**

Sosyal Devlet

Anlam Olarak Sosyal Devlet!

-Temelde sosyo-ekonomik hakların piyasa dışına çıkarılmasına dayandığından, sosyal devlet;

- Siyasal Ekonomidir
- Bölüşüm Politikasıdır
- Toplumlara ve iktidarların siyasal-ekonomik tercihlerine göre değiştiğinden, bağımlı bir değişken, bunlara bağımlı bir sonuçtur.
- Günümüzde neo-liberal politikaların egemenliği ve piyasacı-sermaye yanlısı siyasal ekonomi nedeniyle, tüm ülkelerde, sosyal devlet aşınmaktadır.
- Kuşkusuz, her modelin aşınması kendi içinde gerçekleşmektedir.

Sosyal Devlet

- **Kısacası sosyal devleti**, kapitalist sistemde ortaya çıkan ve varlığı ile boyutları ülkeye ve koşullara göre değişen “bağımlı değişken” olarak görmek doğru olur. Ortaya çıkan gerçeklikte, toplumsal-siyasal güç ilişkilerinin belirleyici rolü de unutulamaz. Dolayısıyla sosyal devlet, geleneksel kurumların, sosyal yardımların veya toplumsal refahın öne çıktığı tüm modeller için ortak bir kavram olsa da, modelin biçimlenmesi ve etkin bir anlam kazanmasında ülkedeki güç ilişkilerinin rolünü unutmamak gerekir.

Sosyal Devlet Modelleri:

- Liberal model: (yoksulluğun hafifletilmesi ve koşullara bağlı yardımlar-İngiltere, İrlanda)
- Muhafazakar model: (Sosyal güvenlik öne çıkmakta, Kıta Avrupası ülkeleri)
- Sosyal-demokrat model: (sosyal eşitlik ve sosyal adaletin öne çıktığı model-İskandinav ülkeleri)
- Geleneksel model: (Ailenin katkısı, dini kurum yardımlarının öne çıktığı model-Akdeniz ülkeleri)
- **Geleneğin, liberalizmin, popülizmin karıştığı model**

Sosyal Devlet

Sosyal Politika nedir?

Mağduriyet politikası değildir; “toplumsal projeye” ilişkin politikalar

- Vergi Politikası
- Eğitim ve sağlık politikaları
- İstihdam ve çalışma ilişkilerine yönelik politikalar
- Konut politikası
- Aile ve çocuğa yönelik politikalar
- Eşitlik politikaları
- Kentleşme politikası
- Çevre politikası

;

Sosyal Devlet

Sosyal Hizmetler:

Genellikle mağduriyetleri azaltma, bireyleri güçlendirme ve toplumsal eşitlik sağlamaya yönelik hizmetlerdir.

- Çocuğa yönelik (bakım-eğitim); ucuz kreşler gibi.
- Gençlere yönelik (eğitim-spor-kültür-sanat); mahallelerde spor veya sanata yönelik olanaklar gibi.
- Kadına yönelik (cinsiyet eşitliği politikaları-güçlendirme); örn. sığınma evleri gibi.
- Yaşlılara yönelik (bakım-tedavi-topluma katma); bakım ve huzur evleri gibi.
- Engellilere yönelik (bakım-topluma katma); bakıma destek veya meslek edindirme gibi.
- Sosyal dışlanmayı önlemeye yönelik eğitim, iş edindirme gibi.

Sosyal Devlet

Sosyal Yardımlar:

-Geçmişte çok öncelere giden ve dini, geleneksel, ahlaki temellere dayanan sosyal dayanışma örnekleridir.

-Bugün de;

A- bir yandan sosyo-ekonomik haklar ve sosyal devlet anlayışı gereği sosyal politika içinde bireysel-toplumsal mağduriyetleri azaltmaya yönelik ayni ve nakdi yardımları olarak yer alırlar;

B-öte yandan, sivil toplum içinde dini, geleneksel, ahlaki temelleri dayalı olarak varlıklarını sürdürürler.

- Yoksula yönelik; kira, gıda, yakacak, eğitim, sağlık yardımları,
- İşsizlere yönelik; işsizlik ödeneği gibi.
- Aileye yönelik; aile, çocuk yardımı ya da yaşlı bakımına destek gibi.
- Engellilere yönelik; engelli bakımına destek gibi.
- Dışlanmışa yönelik; mültecilere yardım gibi.
- **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı!...**

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- **Türkiye'de sosyal devlet:**
- 1961 Anayasası sonrası sosyal devlet:
- 1961-1980 batılılaşma, demokratikleşme, ithal ikameci ekonomi politikaları, işçileşme sonucu sosyal devlet vaatleri ile çalışma ilişkilerinde mücadeleci bir dönem...
- 1880 sonrası sosyal devlet:
- Neo-liberal
- Neo-popülist
- Klientalist
- Sosyal yardım devleti

Sosyal Devlet!

- **Sosyal Anlayış**
- Yoksullara Yardım
- **Ekonomi Politikaları**
- Neo-liberal politikalar
- **Sosyal Harcamalar**
- Ulusal Düzeyde GSMH içinde % 12
- Sosyal Yardımlar GSMH içinde % 1,5
- **Belediyeler Düzeyinde**
- Toplam harcamalar içinde sosyal harcamalar % 8-10 dolayında.

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- **İstidam ve işsizlik (2018)**
- 15-64 yaş arası nüfus 60, 6milyon
- İşgücü; 32,7 milyon
- Toplamda katılım % 54 (erkek % 73,8)
- **Kadınının işgücüne katılımı % 34,7**
- İşgücüne dahil olmayan: 28 milyon
- Bunun 20 milyonu kadın; 11 milyonu ev kadını
- İstihdama katılım % 48,2
- **Kadının istihdama katılımı % 29,7**
- **Yani üç kadından biri ev dışında çalışmakta**

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- İstihdamın % 67'si ücretli çalışanlar
- **“Ücretliler Toplumu”**
- Ücretsiz aile işçisi % 11; erkeklerde % 4,5,
- kadınlarda % 26.6

- Kayıt dışı istihdam % 34,2
- Ücretli çalışanların % 20'si

- İşsizlik genelde % 10,5, yaklaşık 3,5 milyon
- Tarım dışı işsizlik % 12,4
- 14 milyona yakın genç (15-24) var; % 20'si işsiz
- **Ne eğitimde, ne istihdamda olan genç nüfus % 22**

- Güneydoğu'da istihdama katılım % 28,7; işsizlik % 28,2

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- Gelir Dağılımı (2015)
- En yoksul % 20'nin gelirden aldığı pay % 6;
- en zengin % 20'nin payı % 46,5. **7,6 kat fazla**
- En yoksul % 10'un payı % 2; en zenginin % 30
- **aradaki fark 14 kat olmakta.**
- Bu rakamlar güvenilir mi!...
- Hanehalkı kullanılabilir gelir (yaklaşık 700 milyon)
Hanehalkı tüketim harcamaları (1,5 milyar TL)

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

Yoksulluk:

Görünür Boyutları (2015 araştırması):

Medyan gelirin % 50'si esas alınır % 15 yoksul

- 3 ve daha fazla çocuğu olan hanelerde yoksulluk % 46
- Okur yazar olmayanlar arasında % 27
- ,7 ve daha fazla kişi olan hanelerde % 46
- Tek yetişkin ve bağımlı bir çocuğun olduğu hanelerde % 29
- Marmara bölgesinde % 2; Batı Anadolu'da % 4,7
- Güneydoğu Anadolu'da % 32

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

Yoksulluk:

Gerçek Boyutları (2015 araştırması):

Hanehalkı kullanılabilir gelire göre medyan gelir yıllık 12.492 TL; aylık 1.300 TL; % 50'si 620 TL.

En yoksul % 20'lik grupta ortalama yıllık gelir 5.085 aylık ortalama gelir 423 TL

Oysa: Türk-İş hesaplamaları(2015)

Dört kişilik ailede açlık sınırı 1.337 TL:

Yoksulluk sınırı 4 357 TL.

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- ASP Bakanlığı-Türkiye Aile Yapısı-2011
- Hanelerin gelirlerine göre dağılımı
- 450 TL % 6,4
- 810 TL % 32,1 = % 61,6
- 1200 TL % 23,1

- 1 870 TL % 16,9
- 3 060 TL % 16,5
- 5 500 TL % 3,9
- 5 600+ % 1,2

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

Vergi geliri veya vergi yükü (2017):

Vergi geliri GSMH'nın % 22'si dolayında

OECD ortalaması % 34

ABD % 25; Danimarka % 46; Fransa % 45; Almaya % 37;

İspanya % 32

Dolaylı vergilerin vergi geliri içindeki payı % 72

Dolaysız vergileri payı % 28

Gelir vergisinden gelen gelirin yarısından fazlası ücretlilerden alınan vergi

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- **Çalışma koşulları:**
- % 67 Ücretli
- ÇSGB; işçi statüsünde çalışanlarda sendikalaşma % 12; toplu sözleşme kapsamında olanlar % 7 veya 1 milyon dolayında.
- Kamu personeli sendikalaşma % 71
- Sendikalaşabiliyorlar, ancak toplu pazarlık güçleri yok!...
- Taşeronda çalışanlar 1,5 milyon
- Asgari ücret(2017) brüt 1 777 TL; net 1 404 TL.

Sosyal Devlet

Türkiye'den sosyo-ekonomik gerçekler

- **Tüm Sosyal koruma harcamaları:** GSMH içindeki payı (2015) % 12
- **Sosyal yardımlar (2017)**
- Toplam 32 milyar TL; GSMH içinde % 1,45
- Sosyal yardımdan yararlanan hane sayısı 3,154 000
- Düzenli yardımlardan yararlanan hane sayısı 2.343 000
- Yaşlılık ve engelli maaşı hak sahibi 1 292 355
- GSS Primi devlet tarafından ödenen kişi sayısı 6 683 106
- GSS prim desteği olarak GSK'na ödenen 7 milyar TL.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı sayısı 1000

Sosyal Devlet

Sosyal Politikaların Uygulanma Düzeyleri

- İlkeler ve Politikalar: Ulusal Düzeyde
- Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımlar: Yerel Yönetimler ve Belediyelerde
- *Yerindelik*
- *Etkinlik-yönetim*
- *Şeffaflık*
- *Katılım ilkeleri önem taşımakta*

Sosyal Belediyecilik

- **Yerel yönetimlerin sosyo-ekonomik rollerini belirleyen faktörler**
 - Kentin sosyal-ekonomik-kültürel ihtiyaçları
 - Siyasal-ideolojik konum
 - Mali kapasite
 - Bilgi, donanım
- En belirleyici faktör mali kapasite; en etkin kaynak da merkezi hükümet. Hükümetin sosyal refah anlayışı ve ayırdığı kaynak. Yerel yönetimlerdeki sosyal hizmet farkları da daha çok bununla ilgili.

Sosyal Belediyecilik

- **Sosyal Belediyecilik: Yine sosyo-ekonomik haklarla ilgili:**
- “Toplumsal eşitlik, dayanışma, demokratik yönetim, üretici ve paylaşımcı belediyecilik, planlamacı ve kalkınma, ortak yaşam kültürü ve kentlilik bilinci, nitelikli hizmet, nitelikli çalışma koşulları, doğal ve tarihi çevrenin korunması, gelişmeye açık olmak, herkesi görmek, tüketiciyi korumak, toplumsal cinsiyet eşitliği, kültür ve sanatı desteklemek” gibi çok yönlü olmak durumundadır.

Sosyal Belediyecilik

Sosyal Beklentiler: Sosyal Refah, Sosyal Gelişme, Sağlıklı Kentler, Demokratik Kültür

- 1-Kentlerin ekonomik, sosyal, kültürel gelişimi: Alt yapı, yenilenme, konut politikaları, kültürel merkezler, iş olanakları
- 2-Sosyal refahın gelişimi: Sosyal hizmetler, yoksulluk ve dışlanmanın azaltılması, eşitlik politikaları
- 3-Demokrasi kültürünün gelişimi: Belediyenin faaliyetleri aracılığıyla sivil toplumun ve katılımcılığın teşviki
- 4- Kentlerin çevresel gelişimi: Yeşil kentler, sera gazları salınımının azaltılması, çevrenin korunması ve yenilenmesi

Sosyal Belediyecilik

- **Sosyal refahın gelişimine yönelik sosyal hizmetler:**
- Yeni istihdam olanakları
- Gençlere yönelik eğitim, meslek edindirme hizmetleri
- Çocuk bakım hizmetleri
- Yaşlı, hasta, engelli bakım hizmetleri
- Yoksullukla mücadele ve sosyal içerme programları
- Eşitlik politikaları

Sosyal Belediyecilik

- Hazırlık Aşaması:
Beldenin sosyo-ekonomik envanteri
İhtiyaçlar ve önceliklerin belirlenmesi
Sosyal Bütçenin hazırlanması
- Yatırım aşaması
Hizmetler
Yardımlar
- Değerlendirme Aşaması

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- 5393 sayılı Belediyeler Kanunu (2005) ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu belediyelere, sosyal refahın arttırılması açısından görevler veriyor: Md:14
- Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50 000 (2012 değişikliği ile 100 bin) geçen şehirlerde kadın ve çocuklar için koruma evleri açmak
- Okul öncesi eğitim hizmetleri vermek (AYM iptal)
- Gıda bankacılığı yapmak
- Yaşlı ve özürllüer ile dar gelirlilere koruyucu hizmet sunmak
- Madde 77: belediyenin sosyal hizmetlerinde katılımcı yaklaşım ve uygulamalar öngörülüyor

(Uygulamada sosyal hizmetten çok sosyal yardım biçimi aldığı bir gerçek)

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- B) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- **5218 sayılı 2004 tarihli Büyükşehir Belediyesi Kanunu**
-
- Md. 7: Büyükşehir belediyesinin Görev ve Yetkileri.
-
- d) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.

-

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- **Yerel yönetimlerin sosyo-ekonomik rollerini belirleyen faktörler**
 - Kentin sosyal-ekonomik-kültürel ihtiyaçları
 - Siyasal-ideolojik-ekonomik seçimler
 - Mali kapasite
 - Bilgi ve donanım

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- **Ulusal düzeyde benimsenen sosyal devlet anlayışı genelde belirleyici.**

Bu nedenle yerel sosyal politika merkeze, ulusal düzeydeki rotaya oldukça bağlı.

-Türkiye’de yerel yönetimler idari açıdan merkeze bağlı; merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde vesayet yetkisi var. (Kayyumlar ileri bir örneği!)

-Hukuki ve idari bağımlılık gibi, mali bağımlılık da büyük. Belediyelerin gelirlerinin yarısından fazlası, Büyükşehir belediyelerinin % 70-80’i merkezden aktarılmakta. Belediyelerin doğrudan geliri çok kısıtlı.

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- **Dört büyükşehir belediyesi sosyal hizmetleri ile ilgili sonuçlar:**
- Dağınık bir organizasyon, plansız, hedefsiz uygulamalar
- Genel bütçeleri içinde % 8-10'u geçmeyen yetersiz sosyal harcama. Hizmet alanı da hizmet kapsamı da çok dar.
- Eğilim, maliyeti daha az etkinliklere doğru
- Sosyo-ekonomik haklarla ilişkisi olmayan bir anlayış ve uygulama

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- 2012 yılında belediyelerin giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılmasına bakıldığında giderlerin % 32'sinin genel kamu hizmetlerine (daha çok personel giderleri) ayrıldığı, onu % 22'lik bir payla iskan ve toplum refahı hizmetlerinin izlediği görülüyor; ona yakın bir pay da ekonomik işler ve hizmetlere harcanmakta. Onlardan sonra % 10,6 gibi bir oranla çevre koruma hizmetleri gelmekte; dinlenme, kültür ve din hizmetleri için % 6,6, sağlık hizmetleri için % 1, sosyal güvenlik ve sosyal yardım için % 1, 5, eğitim hizmetleri için % 0,3 dolayında bir pay ayrılmaktadır (MİGM, 2013; 87-88).

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

- İçişleri Bakanı Efkan Ala, CHP [İstanbul Milletvekili Didem Engin](#) n kadın sığınma evlerinin sayısı ve kapasitesi ile ilgili verdiği soru önergesini cevapladı. Verilen cevaba göre [Türkiye](#)'de kadınlar ve çocuklar için konukevi açma zorunluluğu olan nüfusu 100 binin üzerinde 201 belediye bulunuyor. Bu sorumluluğu 11 ildeki 31 belediye yerine getirdi. (Ocak 2016)

-

Türkiye ve Sosyal Belediyecilik

SONUÇ:

- Merkezde,
- Neo-liberal
- Neo-popülist
- Klientalist
- Sosyal yardım devleti!

Yerel Yönetimlerde

- Neo-liberal
- Popülist
- Klientalist sosyal belediyecilik!

Dar anlamda sosyal belediyecilik anlayışı!

- Çok yetersiz sosyal hizmet
- Çok yetersiz sosyal yardım

Avrupa Birliđi ve Sosyal Boyutları

- **Avrupa Sosyal Şartı: Tüm üyeler aşağıdaki hakları etkin biçimde gerçekleştirmeyi kabul eder.**
- Çalışma hakkı
- Adil çalışma koşulları ve hakça bir yaşam seviyesi
- Örgütlenme hakkı
- Toplu pazarlık hakkı
- Çocukların ve gençlerin korunması
- Kadınların korunması
- Mesleki eğitim
- Yüksek sağlık koşulları
- Sosyal güvenlik
- Sağlığa ulaşma
- Sosyal refah hizmetleri
- Engellilerin korunması
- Ailenin korunması
- Annenin ve çocuğun korunması

Avrupa Birliđi ve Sosyal Boyutları

Lizbon Anlaşması 2007

- Madde 3: Birlik, sosyal dışlanma ve ayrımcılık ile mücadele eder ve sosyal adaleti, sosyal korumayı, kadın-erkek eşitliğini, nesiller arası dayanışmayı ve çocuk haklarının korunmasını destekler.
- Birlik, ekonomik, sosyal ve yerel uyumu ve üye devletler arasında dayanışmayı destekler.
- Birlik, sahip olduğu zengin kültür ve dil çeşitliliğine saygı gösterir ve Avrupa'nın kültürel mirasının korunmasını ve geliştirilmesini sağlar.

Avrupa Birliđi ve Sosyal Boyutları

- AB 'de GSMH içinde sosyal harcamalar:
- 28 Üyeli AB: % 28.2
- 19 Üyeli Avro Bölgesi: % 29,3
- Fransa: % 34
- Finlandiya: % 32
- Avusturya: % 30
- Portekiz: % 20
- Estonya: % 16
- Romanya: % 14,6